

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolito frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naložnina se pošilja upravnistvu, plačuje se **vašprej**.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsa kokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Naročajte in širite „Domovino“! „Domovina“ izhaja trikrat na teden in stane mesečno 1 K.

Jugoslovanska socijalna demokracija in slovenska politika.

Da me ni prijatelj opozoril, bil bi skoro prezrl polemični članek, ki ga je „Edinost“ dne 15. t. m. objavila pod naslovom: Kje je resnica, in ki je ves obrnjen proti „Domovini“ in proti meni. V tem članku ni „Edinost“ povedala nič, kar bi v katerem koli obziru bistveno pojasnila razpor med njeno politiko in politiko slovenskega soc. dem. delavstva. Anonimni pisatelj članka je samo dokazoval, da so tržaški narodnjaki vedno smatrali socijalne demokrate za politično stranko in da nikakor ni bilo treba, da bi jim „Domovina“ dajala v tem obziru lekcijo.

„Domovina“ ne daje nikomur lekcij in člankar je dotične besede navlašč ali nehote napačno razumel, da je na temelju tega napačnega razumevanja lahko napisal svoj odgovor ter še meni po vrhu očital animoznost. „Domovina“ je že večkrat rekla, da smatra Jugoslovansko soc. demokracijo za slovensko politično stranko, kakor katero drugo politično stranko ter da nikakor ne gre izključevati iz slovenskega naroda posamičnika ali pa množice onih ki so socijalno-demokratskega prepričanja. Način, na kateri se

o slov. soc. demokratih v večini slovenskih listov piše je tak, da ima čitatelj vedno občutek, da so se soc. demokrate izneverili svoji narodnosti in da so izgubili vsak čut jezikovne, politične in kulturne skupnosti s slovenskim narodom. Ta taktika se mi zdi pogrešena, tako postopanje krivično in zato tudi naši narodni stvari škodljivo. Dolžnost vsakega slovenskega časnikarja je, opozarjati na nedostatke in pogoške naše politike in politične taktike. To svojo dolžnost sem vršil in jo bodem tudi v bodoče, dokler bom časnikar.

Kar se pa animoznosti proti tržaškim politikom tiče, pravim, da je to lahkomisljenost in nehonetno očitjanje. Kritiziranje mi ne dela nikakega veselja, saj ni to nikaka zabava biti v opoziciji proti vsem „velikim in uglednim“ slovenskim listom, proti splošno prizanim avtoritetam slovenskih političnih voditeljev in njihovih pristašev. Človeku donaša taka kritika samo sovražstvo, sumničenje in podtikanje grdih, osebnih namenov, ki niso s politiko v nikaki zvezi. Za nebojevitiga in miroljubnega človeka bi bilo mnogo udobnejše se ob taki priliki potuhiniti in molčati, če ne more hvaliti. Če mu gre pa za stvar in ne za osebni mir in udobnost, mora povedati svoje mnenje in storiti vse, da se o novih in za celokupnost naroda važnih vprašanjih vname razprava, ki naj bi nam razširila obzorje in razbistrila pojme. Svoje ideje ste vi zagovarjali v „Edinosti“, „Slov. Narodu“ in v drugih listih, jaz pa sem dal parkrat v „Domovino“ prostora tudi dvema socijaldemokratoma prepričan, da s tem služim

dobri stvari, pospešujoč v meščanski družbi razmišljanje o socijalnih vprašanjih. Iz vaših krogov nisem dobil nikakega polemičnega dopisa, zato ga tudi nisem mogel objaviti.

Pomisleki, katere imam proti vaši delavski politiki so prav resni.

Predvsem je celo slovensko vprašanje po mojem mnenju v svojem bistvu in jedru socijalno vprašanje. Naš boj proti Nemcem in Lahom v Avstriji in proti Madžarom na Ogrskem je boj gospodarski, politično in kulturno slabjših proti gospodarski, politično in kulturno močnejšim, zato bi morala biti vsaka politična stranka, ki se je izrekla za boj slabjšega proti močnejšemu, naša naravna zaveznica. Največ naših močij požre dandanes boj za naše jezikovne pravice, boj za to, kar je samo po sebi umevno. Ta boj proti krivični in neopravičeni narodni nestrpnosti naših nemških in laških sosedov, neizmerno ovira naš gospodarski in kulturni razvoj. Škodljivost in nekulturnost tega boja za nekaj tako samo po sebi umevnega, kakor je jezikovna ravnopravnost v šolah in uradih so sicer spoznali pojedinci vseh narodov, meščanske mase pa, katere dajejo v Avstriji politiki smer, nečejo o njej nič vedeti; da, njih voditeljem je ta boj celo ljub, ker jim donaša gmotnih koristi, zato ga tudi goje in netijo z vsemi sredstvi, ki so jim na razpolaganje. Miru med narodi na temelju popolne narodne enakopravnosti torej ne dosežemo, dokler bodo politiko v Avstriji vodile meščanske stranke. Vsi poskusi so se do sedaj še vedno razbili ter se bodo tudi v bodočnosti razbili, dokler ne bode

buržoazija čutila potrebe po oni kulturni višini, na kateri je narodna ravnopravnost samoposebi umevna stvar. Glavna skrb buržoazije je zbiranje bogastva in možnost udobnega življenja, etična in kulturna vprašanja so odločujoči masi meščanske družbe tuja.

Od političnih predstavitev te družbe torej ne moremo kaj prida pričakovati.

O tem nam pričajo cela desetletja in celo četrstoletja trajajoči boji za slovensko ljudsko šolo v Trstu, v Gorici itd. katere bodo bodoči kulturni historiki beležili kot žalostne dokaze o nizki kulturni stopinji, na kateri je stala meščanska družba v Avstriji koncem XIX. in na začetku XX. stoletja, katera je z vsemi sredstvi dušila in ovirala kulturni in gospodarski razvoj nadarjenega slovenskega naroda.

Soc. demokracija je smatrala nekdanj narodno vprašanje za stvar postranske, čisto podrejene važnosti, dočim je stavila vso vago in važnost le na razredni boj. Ta sama socijalna demokracija je prišla pa danes do spoznanja, da je „razredni boj sredstvo narodne politike delavskih slojev“ (Dr. Otto Bauer, Die Nationalitätenfrage und die Sozialdemokratie) in je sprejela v svoj program načelo: „Avstrija naj se spremeni v demokratično državno zvezo narodnosti; v kateri bi vsaka narodnost živela svoje politično in kulturno življenje ter se sama upravljala ter imela tudi pravico, skrbeti za svoje narodne manjšine, živče sred druge narodnosti. S kratka socijalna demokracija in sicer nje teoretiki in aktivni politiki so proglasili narodno ravnopravnost in na-

LISTEK.

Sodba.

Poljsko napisal VI. St. Reymont.
Poslovenil J. Glonar.
(Dalje.)

Ali takoj si je opomogel in šel smelo skozi pregrajo; že so šli proti kapu, kar so začeli na dvorišču psi tako žalostno cviliti, da so se nehote ustavili.

— Naši imajo opravka z njimi. Pojdemo! In če se bodo branili, pa s palicami po teh konjedercih, brez usmiljenja! — je zašepetal Jernej, potegnil mlinarja za seboj, se prekrizal in vstopil naglo v priklet, možje pa ramo ob rami tesno za njim.

Vstopili so v izbo burno, krepko in mračno.

Nastal je ropot, Gajda sta z začudeno odprtimi usti poskočila od miz, a stari se je v trenutku spametoval, sedel na klopico, potegnil sina in zaklical posmešljivo prijazno:

— Pozdravljeni! Ho! ho! Kaki

gostje! Celo mlinar in Jernej! Cela kompanija!

— Sedite, gospodar! — je dostavil mladi Gajda, se ozrl s prestrašenimi očmi po kmetih in v zadregi segnil z žlico v skledo.

A nihče ni prisedel k mizi niti dal roke v pozdrav, stali so kakor stebri, ne da bi se ganili, le Jernej je stopil naprej in rekel hladno.

— Pustite jed, ker imamo nujnejše opravke.

— Opravke? Nam se z jedjo bolj mudi — je zamrmral samozavestno stari Gajda.

— Če ti pravim, pusti, potem pusti! — je zagrmel Jernej.

— Ha... kakor kak glavar... ukazuje v tuji koči...

— A jaz ti ukazujem in ubogati moraš, ti konjederec!

Gajda sta skočila na noge, strah ju je preletel, obledela sta, glave so se jima tresle, a pokazala sta ostre zobe, kakor volka, pripravljena na vse.

— Kaj bi radi? — je vprašal mladi s pridruženim sikajočim glasom.

— Vajino sodbo, razbojnika, in

kazen — je zakričal strašno Jernej. Te besede so se zvalile nanje kakor strop, tako da sta se brez moči sklonila.

Nastala je smrtna tišina, da si ni nihče dihati upal, le dete je dalje stokalo, naenkrat pa sta planila proti vratom, v rokah mlajšega Gajde je zablisnil nož, stari je segnil po sekiro, a predno sta mogla udariti, so se možje vrgli nanje kakor burja, zaropotale so palice, množica rok jih je prišla za glavo, ovratnike, rokave, vratove in pometla z njima kakor s kako sušmadjo.

Vihar je nastal v izbi, krik in ropot, miza, stoli, klopi, posoda vse je poletelo na razne strani, ženske so se začele jokati, zvil se je živ klopčič, ki se je s preklinjanjem, sopihanjem in rotnjem zavalil na tla, se parkrat zakotalil in obrnil, udaril dva, trikrat v steno in se potem razpletel.

Gajdi sta ležala zvezana na tleh, kakor dva ovna, tulila na vso moč se zvijala in strašno preklinjala.

— Pred cerkev z njima, da ju obsodimo — je zapovedal Jernej.

Potegnili so jih iz koč in jih vlekli naravnost čez trg ter priganjali s palicami, ker sta se upirala in kričala na vsa pljuča. Ž njimi so tekle ženske, tarnale in jokaje prosile usmiljenja, oni pa so jih z nogami odganjali kakor pse.

— Naj zazvonijo, da se bo zbrala cela vas! je zakričal mlinar.

Zvon je začel otožno biti, kakor ob kakem požaru in je zvonil neprenehoma, mračno in strašno; s stolpa so zletele vrane, in z vreščanjem letele nad cerkvijo, od vasi pa je s krikom hitela gruča žensk.

— Ljudje, usmilite se! Na pomoč! Za Boga! — sta kričala Gajdi in se obupno vila, ali nihče jima ni odgovoril, cela truma je šla tiho. Tako so v tišini prišli na pokopališče in vrgli zvezana pred cerkveni prag.

— Kaj sva zakrivila? Za kaj? Na pomoč! — sta iznova zakričala in skušala vstati a nekdo ju je sunil z nogo, da sta se zvalila nazaj kakor kladi; pri tem pa sta preklinjala in grozila celi vasi s strašnim maščevanjem.

Dalje sledi.

rodno samonpravo za predpogoj zdravega gospodarskega, kulturnega in političnega razvoja. Sprejeli so torej v svoj program ono samoposebi umevno točko, ki že od nekdaj tvori smisel in vsebine vseh naših političnih teženj in bojov in ki je do sedaj absorbirala in vezala naše najboljše moči v tem vsiljenem nam boju za nekaj, do česar imamo neoporečno pravico in ovirala naš vsestranski razvoj. Taka stranka bi bila ali bi vsaj morala postati naša zaveznica; v zvezi z njo bi dosegli vsi tlačeni narodi naposled to, kar so jim meščanske stranke dosedaj trdovratno kratile. Gre se za to, da se najde primerna taktika.

Ugovarja se mi, da je to samo socijalno-demokratska teorija, praksa pa že je čisto drugačna. „Socijalno-demokratske organizacije so pri nas zvečine nemške ali laške in nam Slovencem naravnost sovražne. Da, ako bi bila Jugoslovanska soc. demokracija v narodnem obziru taka, kakor je češko-slovanska soc. demokracija, — to bi bilo potem vse kaj drugega“.

Tudi jaz le predobro vem, da ni Jugosl. soc. dem. v narodnem obziru še na isti stopinji kakor češka — pa organizacije češke soc. demokracije so slavile lansko leto svojo petindvajsetletnico, dočim obstoje organizacije slovenskih soc. demokratov še komaj deset let; potrpijo torej in dajmo jim časa, da se razvijejo. Pomisliti treba nadalje, da deluje v vrstah čeških soc. demokratov veliko število inteligentov, dočim je naše razumništvo socijalno-demokratskim organizacijam popolnoma tuje in je vodstvo soc. dem. delavstva prepuščeno zvečine Nemcem in Italjanom. Pravičnost zahteva nadalje tudi uvažiti, da se narodna zavest v vseh stanovih in slojih našega naroda le polagoma razvija in utrja. Narodna zavest slovenskih trgovcev, obrtnikov, uradnikov itd. se je silno počasi razvila in še danes ni posebno utrjena in odločna — in vendar so ti stanovi na sploh bolj izobraženi nego je delavski stan in so tudi v gospodarskem obziru na boljšem — a vkljub temu nikakor ne moremo trditi, da stoje, kar se narodnega mišljenja in trdnosti prepričanja tiče na oni stopinji, kakor isti stanovi v nemškem, italjanskem in češkem narodu. In so li naši meščanski poslanci sami, torej voditelji naše politike, so li naši znanstveniki in umetniki, trgovci, obrtniki in kmetje na oni stopinji, kakor njih kolegi drugih bolj razvitih narodov? Niso, ker ne morejo biti, saj jim niso bili dani pogoji tako uspešnega razvoja. Isto velja tudi o slovenskem soc. demokratskem delavstvu. Kdor to pomisli, bode tudi njim nasproti bolj pravičen ter bo drugače sodil nego se dandanes splošno po Slovenskem o njih sodi in ne bode zaradi tega ali onega pogreška, te ali one zmote obsojal in iz naroda izključeval cele stranke.

Industrijalno delavstvo tvori že znaten in vsega uvaževanja vreden del slovenskega naroda ter raste od dne do dne. Zboljšanje gospodarskih in kulturnih razmer slovenskega delavstva, pomeni zboljšanje razmer celokupnega naroda. V mezdnih bojih so velike organizacije za delavce prispesnejše nego majhne, ker mu dajejo več ugodnosti nego mu jih morejo dati majhna društva. Par tisoč članov pomeni v teh bojih in v velikih trgovskih in industrijskih središčih malo. Majhna organizacija v mezdnem boju ne zmaga in če je njena stvar še tako pravična, ako je velika in mogočna stranka ne podpira. Zgodovina štrajkov daje o tem neštevilno dokazov in še lansko leto je končala večmeščna stavka kršč. soc. delavcev v

Sleziji s polnim neuspehom samo zato, ker se mogočna soc. dem. stranka ni boja udeležila. To treba pri snovanju narodnih delavskih organizacij tudi uvaževati in v interesu delavstva s to okolnostjo računati. Mislite li, da bi mogla N. D. O. v Trstu z uspehom izvesti kak štrajk, ako bi jo soc. demokratje ne podpirali? Bojim se da ne, in nikdar bi ne prevzel za tak poskus odgovornosti na se.

In kaj nam je koristila N. D. O. v narodnem obziru v Trstu? Glasi se paradokso in vender je to resnica, da nam je več škodovala nego koristila. Pred ustanovitvijo te zveze, je bila narodna sprava v delavskih slojih tržaških na najboljši poti. Mogoče so bile v Trstu narodne slavnosti, ki bi prej ne bile nikdar mogoče. To je vzbudilo v nekaterih rodoljubih prepričanje, da že „ovladajo ulico“, kakor mi je nekdo pisal. No to je zmeta. Slovenski živelj v Trstu še nikakor ne ovlada tržaške ulice, v resnici si mora še le priboriti ravnopravnost na njej. Če so bile one narodne slavnosti in sprovodi po tržaških ulicah mogoči, je to pripisovati le okolnosti, da se italjansko delavstvo iz stanovske solidarnosti ni temu upiralo, ker so te slovenske slavnosti bile delavske slavnosti. Kako bi bilo sedaj, po zadnjih dogodkih, je drugo vprašanje. Italjansko soc. demokratsko delavstvo je proti slovenskim delavcem ogorčeno in je svojo prejšnjo kolegialno strpnost zamenilo po čisto meščanski šegi za stare komaj malo vkročeno nestrpnost, kateri bi o podobni priliki dalo duška. Tako smo torej po teh dogodkih in vsled organizacije slovenskega delavstva po meščanski šegi od narodne sprave v delavskih krogih danes zopet tako daleč kakor v meščanskih krogih — to pa pomeni po mojem poštenem prepričanju politični neuspeh in narodno škodo.

Iz teh in podobnih razlogov ne morem odobravati taktike tržaških politikov v delavskem vprašanju. To pa ni animoznost, ni osebno nasprotje ne zasledovanje kake malenkostne osebne koristi ampak plod razmišljanja in opazovanja.

Moja časnikarska dolžnost je pa bila, to svoje mnenje povedati.

L. Furlani.

Deželnozborska volitev v celjskem in konjiškem okr. glavarstvu.

Izid volitev po nekaterih občinah: Celjski okraj: Celje-okolica Zdolšek 36, Terglav 72; Šmartin Z 18, T 13, Zalec Z 28, T 13, Št. Jur ob J. žel. — trg Z 17, T 11, Št. Jur — okolica Z 49, T 103, Dramlje Z 35, T 20, Št. Peter Z 43, T 43, Sv. Pavel pri Preb. Z 38, T 35.

Vranski okraj: Vransko Z 38, T 15, Prekopa Z 22, T 3, Gomilsko Z 37, T 7, Št. Jur ob Tab. Z 32, T 84, Polzela Z 38, T 52, Braslovče Z 58, T 57.

Šmarski okraj: Šmarje — trg Z 34, T 11, Sv. Vid Z 15, T 11, Zibika Z 4, T 30, Sv. Peter na Medv. s. Z 9, T 50, Sv. Štefan Z 13, T 18, Slivnica Z 16, T 17.

Ljubno Z 6, T 60, Trbovlje Z 88, T 24.

Zmagal je kandidat „Kmečke zveze“ Terglav z 2676 glasovi proti Zdolšku, ki je dobil 1331 glasov.

Udeležba naprednjakov pri volitvah je bila zlasti v Savinski dolini naravnost sramotna. Temu imamo tudi pripisovati sramoto, da bo slov. narod v Gradcu zastopal mož, ki ne zna ne

govoriti ne pravilno pisati in zagovarja poneumnjevanje ljudstva.

(Lenkodu pa: „Mahlzeit, zur solchen Landsleut!“ Op. st.)

Politični pregled.

Domače dežele.

V proračunskem odseku so vsi referati že razdeljeni in sicer tako, da so dobili referate poslanci vseh strank; največ referatov so dobili krščanski socialci, najmanj socialni demokratje. Od slovenskih poslancev je dobil referat dr. Ploj: o posebnih izdatkih in direktnih davkih; dr. Žitnik: o soli; dr. Korošec: o tobaku; dr. Ploj: o poštni hranilnici; Vuković: o sanitetni službi na morju in v lukah, pomorsko opazovališče v Trstu in podpore za promet na morju. Čudno je, da poslanci kmečke zveze in S. L. S., ki so taki prijatelji kmetov in obrtnikov, niso dobili nobenega referata, tikajoča se teh dveh stanov, pač pa je dobil Hoffmann-Wellenhof referat o pospeševanju obrti; o visokošolstvu: referent Bilinski; o srednjih šolah: Glombinski; o obrtnem šolstvu: Henrik Schmid (kršč. soc.); o ljudskem štetju: Stanjek (češki agr.)

V naučnem ministerstvu je začela 21. t. m. anketa o reformi srednjih šol. Prvi je govoril naučni minister Marchet, kateri je v svojem govoru poudarjal potrebo reforme že obstoječih realk in gimnazij ter ustanovitev novih tipov srednje šole. Drugega dne je bilo oglašanih 27 govornikov, med njimi tudi češki poslanec prof. Drtina.

Madžarska ljudska (klerikalna) stranka je izjavila, da ne bo glasovala za reformo parlamentarnega poslovnika, dokler vlada ne predloži parlamentu zakonski načrt o splošni volilni pravici. S tem nikakor ni rečeno, da so madžarski klerikalci navdušeni pristaši razširjenja političnih pravic, to zahtevo stavijo edino le zato, ker vedo, da bi po upeljavi splošne volilne pravice njih stranka pridobila največ mandatov.

Zastopniki učiteljstva v okrajnih šolskih svetih!

Urnim korakom napreduje organizacija slovenskega učiteljstva. Velevažen je najnovejši ukrep, sestanek slovenskih zastopnikov v okr. šolskih svetih, ki se vrši dne 2. svečana t. l. v Celju. Sigurno je, da ne izostane nobeden zastopnik, ker se ima določiti taktika, ki se naj v bodoče upotreblja pri delovanju v tej korporaciji. Nikogar naj ne zadržuje brezbriznost, kar bi zbudilo v vrstah volilcev nezaupanje. Nikdo naj ne izostane, ker je sestanek ravno na Svečnico, morda zaradi „Wachstöckelna“.

Zastopniki slovenskega učiteljstva, dne 2. svečana v Celju!

Slovenske novice.

Stajersko.

— Državni poslanec Marekhl v Celju. Malo je bilo doslej slišati o Marekhlju. Zadnjo nedeljo pa je prišel v Celje in tam govoril na „zelo važnem“ shodu v „Nemškem domu“, katerega se je udeležilo nekaj nad 200 mož. Sodeč po poročilih v nemških listih, si je mož privoščil zelo res zelo dolgo napitnico; kajti resnega političnega govorjenja tistega klobasanja človek ne more imenovati. — Pravil je, da so krivi vse nedelavnosti v parlamentu — slovanski politiki, da so bili naši slovenski drž. poslanci tako predrzni, da so celo (!) v proračunski razpravi govorili o naših narodnih po-

trebah, nadalje, da spada ustanovitev slov. vsučilišča v Ljubljani med zahteve, ki so naperjene proti nemškemu posestnemu stanju (!) in o nekem vseslovanskem shodu v Zagrebu (misli je občni zbor hrvaške stranke prava). To so že sami na sebi tako gorostasni dokazi nevednosti in smešne narodne nestrpnosti, da nam ni treba dalje o njih govoriti. Pač pa smo možu hvaležni, da je tako odkritosrčno blebetal o „nemškem mostu“ do Adrije in da je kriva le indolencja našega ljudstva, da nismo njega in njegovih najinjših poslušalcev že zdavnaj spodili na Prusko nazaj. — Mož si tudi želi, da bi narodno vprašanje na Spod. Štajerskem rešil naš deželni zbor (!). Pri tem imamo pa žalibog mi tudi besedo in izjavimo že danes, da tega Nemci ne bodo učakali! — Pričakovati bi bilo od državn. poslanca gospodarske tako zafuranega mesta kakor je Celje, da bo kaj govoril o pozitivnih gospodarskih vprašanjih — pa nič! Da v narodnopolitičnih vprašanjih ne zna več ko tedaj, ko se je še postavljaj po Spod. Štajerju kot zagrizeno nemški sodni adjunkt, to smo slišali sedaj znova. Če morajo pa celjski Nemci plačevati svoje dolgove z nemštvom in živeti z nemštvom — o tem zelo dvomimo.

Nato je govoril Ambrošič. Ta je seveda proti vsakemu izpremenjenju dež. volilnega reda. Smešno in otročje pa je, ako je trdil župan Jabornegg, da se je vlada vedno trudila, izigrati celjski okrajni zastop v slovenske roke. Tudi je neresnično, da bi slovenska napredna stranka kedaj ponujala Nemcem kak kompromis. Tega ni storila kaj je tedaj to, ako Jabornegg trdi nasprotno? Vemo, da zveni Nemcem kompromis kaj prijetno v ušesih, pa ne bo nič gospoda!

„Vahtarica“ piše, da je ta shod bil „političen dogodek“. Žalostno in znamenje bankrota renegatske nemške politike je to, ako v 15 letih komaj zbobnaje v Celju shod, kakršnih naštejemo lahko štaj. Slovenci samo za letos na desetine.

— Umrla je v Ptuj profesorjeva vdova gospa Marija Kunstek. — Umrl je na Bizeljskem župnik Pavlič.

— Umril je v Kaindofu 18-letnega delavca Papeža njegov 16 letni tovariš zavoljo neke delavke.

— Tridesetletnico svojega učiteljevanja obhajata letos gg. Armin Gradišnik, nadučitelj na slov. okoliški šoli v Celju in Šorn Franjo, nadučitelj pri Sv. Lovrencu na Drav. polju. Ta dva gospoda sta leta 1878 absolvirala učiteljske v Ljubljani.

— Celjski Sokol priredi na pustno nedeljo svojo običajno maskarado. Ker je lansko leto izostala vobče priljubljena veselica celjskih Slovencev, je bilo čuti marsikatero pikro opazko, da nazadnje naše družabno življenje v Celju. Letos je pa na splošno željo odločil odbor Celjskega Sokola zopet prirediti maskarado, ter že danes opozarja, da se je v čim večjem številu udeležijo prijatelji društva. Predsednikom maskaradnega odseka je izvoljen br. dr. Gvidon Sernec, ki pripravlja s svojimi sotrudniki veliko presenečenja.

— Umril je v sredo v Celju posestnik Ludvig, star 75 let. Danes je bil pogreb.

— Influenca silno razsaja v Gradcu in v Ptuj; tudi pri nas v Celju je zelo mnogo ljudi bolanih.

— Umril je v Celju šolska sestra Ksaverija, roj. Lipovšek, učiteljica v 3. razredu dekliške ljudske šole šolskih sester v Celju. V sredo je imela zelo lep pogreb. Hvaležnosti je žela za svoje delo malo. N. v m. p.!

— Vojaški nabori se vrše letos v drugi polovici meseca marca.

— **Domača zabava v „Skalni kleti“.** Kakor že omenjeno se vrši jutri večer, dne 25. t. m. v „Skalni kleti“ plesni večer, kjer se bo ob dobri postrežbi, pristni kapljici in mamljivemu valčku razvila živahna zabava. Vabimo na obilen obisk.

— **„Kmečka zveza“** ima 6. svečana svoj občni zbor v celjskem „Narodnem domu“.

— **Dr. Benkovič tako-le laže:** Brežice, 20. januarja 1908. „Kot se je zvedelo, je fuzija Celjske zadrugne zveze z liberalno zvezo slov. zadrug v Ljubljani gotova stvar; izvrši se v kratkem.

Morda osnujejo kak pododbor za Štajersko, kot mi že imamo svojega za našo zadrugno zvezo v Ljubljani.

Sedaj ne bo več veljal ugovor, da Vaša posojilnica ne izstopi iz celjske, češ, da mora biti pri „štajerski“ zvezi; po pravilih zadrugne zveze v Celju stopi vsaka članica iz te zveze eo ipso fakto, kakor hitro drugi pristopi; tedaj ko se celjska zveza preneha, lahko pristopite k naši zadrugni zvezi v Ljubljani. Izstop in vstop je tedaj zelo olahkočen.

Prosim po nalogu Zadrugne zveze kot njen odbornik in po njenem izrečnem nalogu, da pravočasno pripravite tla za pristop Vaše posojilnice k naši Zvezi in o tem obvestite najožje somišljenike. O fuziji boste izvedeli iz časopisov.

Velepoštovanjem
udani

Dr. Ivan Benkovič.“

Take cirkularje razpošilja ta „dični“ dr. Benkovič po svetu in to po „izrečnem nalogu Zadrugne zveze v Ljubljani“.

Informirali smo se na pristojnem mestu ter izvedeli, da je vsaka beseda glede fuzije Zadrugne Zveze v Celju z novoosnovano takozvano liberalno Zvezo slovenskih zadrug v Ljubljani od konca do kraja popolnoma izmišljena ter gola in s premislekom v svet poslana laž. Dr. Benkovič, zapomnite si, laž!

Merodajni faktorji pri Zadrugni Zvezi v Celju nam zatrjujejo, da na kako fuzijo niso nikdar mislili, najmanj pa na kako fuzijo s kako liberalno zvezo na Kranjskem, kajti Celjani na polju narodnega gospodarstva in zadrugništva nečemo poznati niti liberalnih niti klerikalnih zadrug. Pa tudi iz Ljubljane s tako željo ni nikdo prišel do Celjanov.

Dr. Benkoviču, ki je postal po milosti kranjskih klerikalcev poslanec in odbornik klerikalne ljubljanske Zadrugne zveze gre le za to, da bi trgal — on poštenjak — na telesu Celjske Zadrugne Zveze, ki je praznovala baš 21. t. m. svojo 25 letnico in zato, da bi izvalil kolikor mogoče poštenih štajerskih zadrug, ki jih je ustanovila celjska Zadrugna Zveza v kranjske klerikalne kremplje, ne meneč se za to, kako bi iste uspevale in kako jamstvo bi morale tam prevzeti in ne izbiraje v sredstvih, najsi bodo kakoršnakoli. Če drugega ne pomaga, pa poseže poštenjak Benkovič po sredstvu, ki se je pri klerikalcih najbolj obneslo in če se isto imenuje tudi — **laž!**

— **G. Franjo Jošt** nam na naše vprašanje, zakaj na razne neosnovane napade v „Zadr. Zv.“ nasprotnih časopisih ne reagira, odgovarja, da se mu zdi preostudno pričakati se z nekaterimi ljudmi po časopisih. Vsako obrekovanje in neresnica se bode obsodila ob svojem času sama in na zaslužen način. Skušnja uči, da je vsako delo dobilo dosedaj tudi primerno zaslužen plačilo. In tak čas pride tudi za vse obrekovalce in poročevalce izmišljotin in grdih neresnic, poslanih med svet iz zgolj sebičnih namenov. G. Jošt ima preveč

hvaležnega stanovskega dela, da bi imel čas za neplodne polemike po listih z gotovimi elementi.

— **V Petrovčah** se je v nedeljo, dne 19. t. m. vršil I. občni zbor domače „Kmečke hranilnice in posojilnice v Petrovčah“ ob veliki udeležbi in z izvrstnim uspehom.

— **Iz Šoštanj.** Tukaj se vršijo redno vaje za tridejansko opereto „Čevljar baron“, ki jo je spisal R. Hahn, posl. J. Alešovec, godba Hauptnerjeva. Snov je vzeta iz mestnega življenja, dejanje se vrši v sedanosti.

„Čevljar baron“ se je do sedaj uprizoril le v Ljubljani, Mariboru in v Celju z velikim uspehom. Igra ponuja v vsakem oziru obilo užitka.

Pri igri sodeluje pomnožena šoštajska narodna godba na lok.

Za prijatelje plesa je po igri plesni venček do jutra, toaleta promenadna.

Ker bo na dan veselice gotovo velik naval, se bodo vstopnice prodajale od 30. t. m. do 7. svečana v Žalcu in Šoštanju. O tem natančneje prihodnjič.

Začetek predstave bo točno ob 8. uri zvečer. Med igro bodo vrata v dvorano zatvorjena, da poslušalci ne bodo moteni po prekasno došlih gostih.

Ker bo nudil „Čevljar baron“ cenjenim gostom res nekaj veselih uric, naj se nikdo ne ustraši vremena, ne stroškov ter naj pride na dan 8. svečana v Šoštanj na to prireditve „Šaleške podružnice Slov. plan. društva“.

— **Zahvala.** Slavni okrajni zastop v Kozjem in velerodni gosp. dr. Barle, c. kr. notar istotam sta darovala osrednjemu čebelarскому društvu za Spod. Štajer podpore petdeset, ozir. petnajst kron.

Slavni okrajni zastop v Celju je podaril čebelarski podružnici za Celje in okolico podpore trideset kron.

Omenjenim darovalcem izreka tem potem iskreno zahvalo

odbor.

— **Klerikalno kmečko hranilnico in posojilnico** za občine Gornji grad, Nova Štifta in Bočno so ustanovili minulo nedeljo v Gornjemgradu ljudje, katerim je do tega, da razrušijo vse slovenske gospodarske postojanke na Spodnjem Štajerskem. Ustanavljal jo je znani Pušenjak. V načelstvo so izvoljeni dekan Dovnik, kaplan Berk (!), župnik Fermé od Nove Štifta, mežnar Roter in nekaj kmetov. Tega zavoda je pač bilo treba! Duhovništvo sedaj ruje proti stari posojilnici, svoj čas je bila pa celo dobra — ljubljanskemu škofu.

— **V Gornji Radgoni** so imeli zadnji pondeljek obč. volitve. Izvoljeni so sami nemškutarji, ker se Slovenci vobče niso udeležili volitev.

— **Vormoškem okraju** imamo že kakih 10—14 dni po mnogih krajih močno hripa ali influenco, ki muči ljudi z vročino, glavobolom in trganjem po udih. Po nekaterih šolah manjka na dan po 25—40 učencev. Zato se je treba sedaj strogo varovati prehlajenja.

— **Podružnica kmetijske družbe v Studencih** je imela letos po Sv. treh kraljih celtedenski gospodarski tečaj o vseh strokah gospodarstva. Ta tečaj se vrši letos že tretjkrat. Posne-manja vredno!

— **Pogorel** je zadnjo soboto v Dugošah pod Mariborom hlev posestnice Franciške Mikl. Ta si je pri gašenju še zlomila roko.

— **Mlada suroveža.** V Mariboru sta bila obsojena 15 letni Ivan Alt in 13 letni Ivan Dominko, prvi k 3 mesečni ječi, drugi k 14 dnevnemu zaporu, ker sta na paši 16 letnega Majeriča s palicami in biči skoro do smrti pretepla.

— **Oropal** je v Ivnici na Sred. Štajerskem rudar Miklavžin, doma od Slovenjgradca, rudarja Vollmajerja. Najprej ga je davil do onesveščenja, potem ga je oropal.

— **Iz Sv. Lenarta v Slovenskih goricah** se nam poroča, da je bil izvoljen tajnikom čitalnice g. Ivan Urek in ne g. Dragotin Urek, kakor je to stalo dopisu v štev. 5 „Domovine“.

— **Izpiti za prosilce za kako koncesijo v stavbinski obrti.** Namestništvo daje na znanje: Izpiti prosilcev za podelitev koncesije za stavbinskega, zidarskega, kamnoseškega, tesarskega in vodnjakarskega mojstra se bodo vršili za naprej v prvem, drugem in četrtem kvartalu vsakega leta v oddelku za visoke in vodne stavbe pri namestništvu v Gradcu. Prosilci lahko vlagajo celo leto svojeručno pisane in s potrebnimi prilogi in izkazi podprte prošnje za dopustitev k skušnji pri c. kr. štajerskem namestništvu v Gradcu.

— **Rektor graškega vseučilišča prof. Hanausek** je odstopil. Klerikalci trde v svojih listih, da so oni Hanauska prisilili odstopiti, ker je prišel akademični senat z naučnim ministerstvom zaradi klerikalnih „Karolincev“ v nasprotje. Ministerstvo je po teh trditvah zahtevalo, naj akademični senat skrbi za to, da se na graškem vseučilišču ne bodo več godili neredi in pretepi med nemško-narodnimi in nemško-klerikalnimi dijaki, senat je pa baje na to odgovoril, da ga to nič ne briga in da naj ministerstvo samo skrbi za red in mir. Vsled tega je baje navstal razpor in je Hanausek odstopil. — Liberalni listi trde pa, da to ni res, da bi bilo zaradi klerikalnih dijakov navstalo nasprotje med ministerstvom in senatom, da od „nemškonaprednega“ naučnega ministra tudi ni pričakovati, da bi se bil tako zavzel za klerikalce, pač pa da je Hanausek odstopil radi — bolehnosti. Naj bode stvar že kakršna hoče, gotovo je, da bo v Gessmann-Beckovem kabinetu tudi „nemškonapredni“ naučni minister kmalu „zbolel“ in šel za rektorjem Hanauskom.

Kranjsko.

— **Napredne kandidature na Kranjskem.** V Idriji kandidira učitelj g. Eng. Gangl, v dolenskih mestih notar Plantan.

— **„Na smrt obsojeni“**, Meškova dramatska slika, katero je lani cenzura prepovedala, se je uprizorila pred razprodanim gledališčem te dni v Ljubljani. Kritika pa je to dramatsko sliko, ki igra med koroškimi Slovenzi, neugodno sprejela.

— **„Šolski kuratorij“**, društvo za vzdrževanje nepotrebnega ženskega učiteljskega z nemškim učnim jezikom v Ljubljani je dobilo — 2000 K državne podpore.

— **Iz Tržiča.** „I. slovensko društvo perotinarjev in rejcev vseh malih domačih živali v Tržiču“ sklicuje s tem svoj drugi redni občni zbor, kateri se bode vršil v nedeljo, dne 26. januarja 1908 v gostilni „Sluga“ v Tržiču, točno ob 2. uri popoldne s sledečim vspeškom: 1. Letno poročilo predsednika; 2. branje zapisnika zadnje občne seje; 3. poročilo blagajnika in revizorjev; 4. poročilo knjižničarja; 5. predložitev društvenega imetja; 6. sprememba pravil; 7. volitev: a) predsednika in njega namestnika, b) tajnika in njega namestnika, c) blagajnika, d) knjižničarja, e) svetnika, f) dveh preglednikov; 8. Prosti predlogi; 9. predavanje in zaključek. — Po I. vseslovenskem shodu v Ljubljani z dne 27. oktobra 1907. postalo je zanimanje za naše društvo vedno večje, ter se izražala večstranska

želja, da se isto stalno premesti v Ljubljano, ker bi se tam zamoglo društvo v vsakem oziru bolje razviti ter delovati v širšem delokrogu. Ker je ta misel dalekosežnega in velevažnega pomena, upoštevalo je vodstvo to pri sestavi dnevnega reda ter pod šesto točko istega postavilo „Spremembo pravil“, kar je neobhodno potrebno, ako se društvo preseli v Ljubljano. Pri tej točki razpravljalo se bode tudi o potrebnosti te preselitve, ter je vsled tega nujno potrebno, da se te občne seje, v kateri se bo odločila nadaljna usoda društva, udeležijo po možnosti vsi društveni člani. Ne ustrašite se daljše poti, ali morebiti slabega vremena in malih potnih stroškov, ampak pridite vsi, katerim je resnično ležeče na razvoju in napredku društva, da se složno pogovorimo o tem velevažnem koraku, katerega storiti nameravamo. Na noge torej ter hajd — dne 26. t. m. v Tržič, kjer se bode odločil nadaljni razvoj in blagor našega velepomembnega društva. Društveno vodstvo bode pri tej priliki rado šlo vsakemu posetniku tega zbora na roke glede vožnje, obeda itd., ter prosi, da se mu izrazijo tozadevne želje najkasneje do 23. januarja 1908, da zamore vse potrebne korake pravočasno izvesti.

— **Novo slovensko podjetje.** Gg. dr. Danilo Majaron, Anton Dečman, dr. Jožef Kržišnik, Ivan Urbančič, Aleksander Špelar in Ivan Valenčič so dobili od notranjega ministerstva dovoljenje ustanoviti „Delniško družbo kranjskih opekaren“ s sedežem v Trnovem. Pravila so že potrjena.

— **Hotelska družba „Triglav“.** Ker se je okoli novega leta priglasilo več novih deležnikov in ker so nekateri češki rodoljubi prosili, naj se rok za podpisovanje deležev podaljša, se ustanovni občni zbor hotelske družbe še ni vršil in je torej še vsakemu dana prilika, da pristopi k družbi. Zlasti opozarjamo one gospode in zavode, ki so obljubili pristopiti, naj drže dano besedo in se odločijo za podpis. Podpisanega je že veliko, toda potrebna glavnica še ni pokrita in dovolj žalostno bi bilo, ko bi ne prišlo do ustanovitve tudi v narodnem oziru tako važnega narodno-gospodarskega podjetja. Čeprav je obrestovanje zasukurano, vendar se apelira tudi na rodoljubnost rojakov. Kralj. glavno mesto Praga je tudi brez posebnega povabila pristopilo k družbi ter je župan gosp. dr. Groš poslal delež z laskavim pismom, da se bode na Češkem delala propaganda za naše prekrasne kraje in želi, da bi tudi naše občine posnemale zgled mesta Prage. Ustanovitev družbe je gotova stvar in pripravljalni odbor je tudi sklenil najemno pogodbo z znanim hotelirjem hotela pri „Južnem kolodvoru“ v Ljubljani, g. Alfredom Seidlom, ki je bil veliko let poslovodja in vodja velikih turistiških hotelov na Tirolskem, v Nemčiji, v Švici, na Angleskem in Francoskem, govori pet jezikov ter si je pridobil tudi že v Ljubljani in na Kranjskem najboljši glas v svoji stroki.

Koroško.

— **Koroški deželni odbor — pogorel.** Občina Sele na Koroškem je vložila pri koroškem deželnem odboru slovenski pisano vlogo, v kateri je zahtevala odobrenje zvišanja občinskih doklad v smislu obč. proračuna za leto 1908. Rešitev se je odklonila, ker je naročil dež. odbor deželni pisarni, naj se slovenska vloga nerešena vrne. Občina Sele se je pritožila proti temu sklepu na državno sodišče, ki je razsodilo, da se je z vrnitvijo nerešene slovenske vloge kršila slovenskemu jeziku ustavno zajamčena ravnopravnost.

Slovenski jezik je na Koroškem v deželi navaden jezik in da se ga ima v smislu § 19. osnovnih državnih zakonov vsaka slovenska občina pravico posluževati v svojih vlogah na oblastva, ki morajo tudi slovenske vloge ne le sprejemati, ampak tudi reševati. — To je važna razsodba za koroške Slovence in se mora zavedni občini, ki jo je priborila, le častitati.

— **Slovenska zmaga.** V občini Vernberg v beljaškem okraju na slovenski jezikovni meji, kjer je znani nemškutar Oras 30 let gospodoval, so zmagali Slovenci. Izmed 18 odbornikov so si jih priborili 11. Slava vrlim možem!

Druge slovanske dežele.

— **Črna knjiga** ali izkaz škod provzročeni poljskemu narodu po kolonizacijski komisiji, se imenuje 67 strani obsegajoča knjižica, katero sta izdala Maniszewski i Meienhart v Lvovu 1906. leta. V tej knjigi je postavljen na sramotni oder vsak Poljak, kateri je prodal svoja zemljišča Nemcu ali pa pruski kolonizacijski komisiji. Opisana je škodljivost takih prodaj na vsakemu še tako preprostem človeku lahko umljiv način. Knjižica je zelo razširjena, prodalo se je do sedaj že nad 15 tisoč iztisov. Vredno bi bilo, da se tudi pri nas začnemo brigati za to, koliko slovenske zemljiške lastnine pride v nemške roke, da bodo vsi spoznali nevarnost prodirajočega nemštva. Kolonizacijska komisija je do sedaj pokupila na Poznanjskem že 75.000 hektarjev, na Vshodno Pruskem pa 25.000 hektarjev poljske zemlje. Največ te za poljski narod zgubljene zemlje je bila last poljskih plemenitašev. To je zopet jasan dokaz, kako nevarno in pogubno je za vsak narod, ako ima toliko veleposestnikov. Na vsakem teh zapravljenih ali prodanih plemenitaških veleposestev je pruska kolonizacijska komisija vstvarila po celo kolonijo manjših nemških posestnikov. S takimi nemškimi kolonijami je dandanes prepleten že velik del Poznanjskega in celo Vshodno Prusko.

— **Česko učiteljstvo v narodno gospodarskem delu.** Narodno gospodarski in socialni odsek ljudske napredne stranke na Češkem se je z vso energijo lotil gospodarskega in socialnega dela na Pošumavskem. Za svoje načrte je pridobil učiteljstvo in priredi za nje te le gospodarske tečaje: za živinorejo, za gojenje gob, brusnic in malin. Nadalje je odsek storil že vse potrebne korake, da se bode začelo sistematično zasajati vrbišča (nasadi vrb, iz katerih pletejo koše, stole, mize itd. obrt katera daje tisočem zaslužka) in širiti rejo kuncev. Toliko košarstvo, kolikor reja kuncev bi bila za drobne kmete velike važnosti. Mnogi njih imajo koške zemlje, ki jim ne dajejo nikake koristi, ker so močvirnati, na katerih bi pa vrba dobro uspevala. Ako bi dotičnik znal plesti koše in razne izdelke iz vrbja in ličja, bi v onih dneh, ko nima dela na svojem majhnem posestvu in tudi ne pri premožnejših sosedih, po zimi in v deževnem vremenu, lahko precej zaslužil s pletenjem košev itd. Njegova žena in otroci bi pa z majhnim trudom lahko redili znatno število kuncev, ki bi jim dajali mnogo mesa za hrano in za katerih kože bi tudi skupili lepo svotico na leto. Eno in drugo bi se lahko tudi pri nas gojilo — in mesto da se koncentruje vsa naša delavnost na snovanje rafajznovk, naj bi se posvetilo tem in podobnim strokam več pozornosti, to bi kajzarjem, želarjem in tudi malim kmetom v resnici pomagalo, ker bi jim odprlo nov vir cenih živil ter bi se tudi naučili svoj

prosti čas uporabiti za koristonosno delo.

Svetovne vesti.

— **Gozdni požar.** V državi Viktoriji v Avstraliji divja grozen požar v tamošnjih gozdih. Mnogo naselbin s cerkvami, poštnimi in drugimi uradi je že uničenih. Požar je dosegel že širjavo 70 kilometrov. V celi državi Viktoriji je neznosna vročina in je mnogo ljudi zadela kap od vročine. (V Avstraliji je sedaj poletje.)

— **Nova iznajdba.** Inženir L. Dodda je poročal v klubu genoveskih ladjestavbinskih inženirjev, da je mogoče nadomestiti železne oklope na vojnih ladjah s cementnim ometom. Dodda je bil v rusko-japonski vojski ter pravi, da so Japonci uporabljali z velikim uspehom cement proti granatam. Obseg in teža vojnih ladij bi vsled cementnih ometov ne bila večja ko sedaj, pač pa bi bile vojne ladje mnogo cenejše nego s Kruppovimi oklopi. Minister mornarice je naredil, naj se to iznajdbo v italijanski mornarici preskusi.

— **Boj za splošno volilno pravico na Pruskem** postaja čedalje hujski. 21. t. m. je bilo več shodov vseh onih, ki so brez dela (šteje se jih do 50 tisoč samo v Berlinu.) Na vseh shodih so bile sprejete resolucije, v katerih se zahteva uvedba splošne in jednake volilne pravice. Vlada in junkerji se tej opravičeni zahtevi trdovratno zoperstavljajo.

— **Za ponemčevanje Šlezije in Galicije** so Nemci ustanovili „Nordmark“, katera ima tudi na Štajerskem podružnice. „Nordmark“ in „Südmark“ sta dvojčka in si delita ponemčujoče delo na severu in jugu države.

— **Štrajk izvoščakov.** V Pulju so stopili izvoščaki 18. t. m. v štrajk, ker je glavarstvo dovolilo, da sme tramway celo noč voziti, dokler so člani delegacije v Pulju.

— **Potres.** Na Cetinju na Črni gori so čutili 17. t. m. močan dve sekundi trajajoči potres.

— **Drugi veliki dunajski vodovod** se bo jel letos na celi črti zidati in pripravljati, ker je bil pred kratkim oddan zadnji oddelek stavbe.

— **Češkemu učenjaku**, prof. naravoslovja Purkinju, ki je predaval okrog leta 1850 pa vra islavskem vseučilišču v Nemčiji, so odkrili pred nekaj dnevi na tem vseučilišču naprsje z veliko slavnostjo. Pokojnik je bil velik češki narodnjak in pisatelj.

— **Prvi umrli poslanec novega avstr. drž. zbora** je poslanec Kùhschelm, ki je zastopal nižjeavstrijski kmečki volini okraj Oberhollabrunn. Umril je 13. jan.

— **Kolera v Carjem gradu.** Francoski zdravnik dr. Remlinger je konstatiral v Stambulu (pristno turškem delu Carigrada) že šesti slučaj kolere, v grškem delu mesta je bilo že sedem slučajev.

— **Poledica na Dunaju.** Dne 17. t. m. je nastala tudi na Dunaju poledica, vsled česar je ponesrečilo 23 ljudi.

— **Detektiv kot izsiljevalec.** V Novem Jorku je policija razposlala 27 tajnih policistov, da izvohajo tajne igralnice in pozapro igralce. Ti pošteni jakoviči so pa ta nalog izkoristili v to, da so iz zasačenih igralcev izsilili visoke svote in je pustili iti svojo pot.

— **Proti kartelom.** V nižjeavstrijskem deželnem zboru je interpeliral dr. Weisskirchner o škodljivih učinkih kartelov sploh in kartela železninarjev posebej ter zahteval, naj vlada predloži zakon o kartelih in zniža carino na železo.

— **Brivci v službi policije.** Ako si hoče kdo na Ruskem dati obriti brado ali brke, mora biti ne le brivcu osebno znan, temveč mora tudi pismeno potrditi svojo namero, ker morajo brivci takoj naznaniti policiji, ako bi si dal kdo obriti brado ali brke.

— **Kolero imajo v Carigradu** Umrlo je doslej že nekaj oseb. Hudo pa razsaja kolera v Meki in Medini v Arabiji, svetih mohamedanskih mestih. Tam umre do 300 ljudi na dan.

— **Zaplenjeno orožje.** V mestu Bari so zaplenili zabojo iz Trsta namenjen na Črnogorsko, v katerem je bilo 36 pušk in mnogo streliva.

— **Štrajk grozi v zgornještajerskih tvornicah za kose.** Delavci zahtevajo višje plače, boljše stanovanja, priznanje delavskih zaupnikov in stavijo še več drugih zahtev, katere so po mnenju delodajalcev neizpolnjive. Zato je že deloma izbruhnil štrajk, deloma pa bo izbruhnil te dni. Prizadetih je več ko 3500 delavcev.

— **Vseučiliška svoboda na Pruskem.** Te dni je poklical rektor berlinskega vseučilišča poljske visokošolce k sebi in zahteval, da mu naj s častno besedo obljubijo, da bodo govorili na shodih nemški in ne poljski. Dijaki so se pa odločno postavili v bran in dejali, da to postavno ni utemeljeno. (Sramotno je vobče od rektorja, da je kaj takega zahteval!)

— **Smrt vsled klofute.** Na Dunaju je na cesti v nekem prepiru priložil gostilničar Schmol gostilničarju Zehethuberju tako klofuto, da je ta padel, si prebil lobanjo in kmalu na to umrl.

— **Mati zblaznela.** V Peploni na Španskem je spremil 5 letni deček svojo mater v mlekarno, kjer je ta delala. Deček je neopaženo padel v velik kotel zavretega mleka in se tam skuhal. Mati je vsled tega zblaznela.

— **Koliko žen študira na Nemškem?** V zimskem tečaju je vpisanih na vseučiliščih v Nemčiji 326 rednih in 2504 izvanrednih slušateljic, skupaj študira torej v zimskem tečaju na nemških vseučiliščih 2824 žen.

— **400 letnico** je slavila tiskarska obrt na Francoskem 12. t. m. Koncesijo za prvo tiskarno v Parizu je dobil Barthold de Rembrandt 12. januarja 1508. leta. Pet let kasneje (1513. l.) je izdal kralj Ludvik XII. ukaz, s katerim je osvobodil tiskarje in knjigotržce vseh davkov in davščin, ker „je tiskarstvo neizmerna dobrota za kraljestvo in je njega iznajdba bolj božjega nego človeškega izvira“, kakor pravi kraljevi ukaz. — Danes po štiristoletih nikdo ne misli na ta „božji izvir“ in nalagajo se davki na te obrti, da se kar kadi.

— **Veliki vojvoda toskanski Ferdinand IV.** je umrl 17. t. m. za srčno kapjo v Solnogradu. Pokojnik je bil rojen 1835. leta kot sin velikega vojvode toskanskega Leopolda II. in Marije Antonije sicilske princezinje. Bil je dvakrat oženjen, po prvi ženi ni imel nič po drugi pa deset otrok. Med temi sta tudi Leopold Ferdinand, sedanji švicarski državljani Leopold Wölfling in Marija Luiza, bivša prestolonaslednica saksonska sedanja gospa Toselli. — Ivan Orth, ki je brez sledu zginil, je bil brat pokojnega velikega vojvode.

— **Zastrupljenje z dušikom.** V Trstu so našli v „hotelu Trst“ nekega Petra Anglesio iz Reke jutraj mrtvega v postelji; v sobi zraven njega pa nekega tehnika nezvestnega v postelji. Bržkone sta oba ponesrečila vsled dima, ki je bil po noči napolnil sobe.

— **Umril je glavni urednik dunajske „Neue Freie Presse“** dr. Edvard Bacher. Napisal je največ političnih člankov tega velikega lista, ki so se tikali notranje avstrijske politike.

— **Lloyd nazaduje.** Lloyd je imel novembra meseca 1907 leta dohodkov 2.683.335 K (za 305.418 K manj ko istega meseca l. 1906) in so njegovi parobrodi prevozili 191.258 morskih milj (— 10.824).

— **Koliko zasluži „umetnik“, ki je v modi?** Lehárjeva opereta „Vesela vdova“ se je igrala do sedaj na 450 gledališčih v Evropi 20.000 krat. Založnik je zaslužil z „Veselo vdovo“ 1.880.000 K, skladatelj 1.440.000 K in libretist (pisatelj igre, ki je uglasbena) 960.000 K. — Največji skadatelji, ki so bili v resnici glasbeni geniji kakor Čeh Smetana (skladatelj „Prodane neveste“ itd.) in Francoz Bizet (skladatelj opere „Carmen“) so živeli v največji bedi in si s svojo umetnostjo za živa niso zaslužili niti toliko, da bi bili mogli živeti brez najnavadnejših skrbi za vsakdanje življenjske potrebe. Tako ceni navadno meščanstvo umetnost.

Društvene vesti.

— **Slovensko akadem. društvo „Adrija“** v Pragi priredi v soboto, dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer svoj tretji redni občni zbor v prostorih „Učréného pivovaru“. Gostje, prijatelji društva, dobrodošli!

— **Občno zborovanje „Pazniškega in delavskega podpornega društva v Trbovljah“** bo v nedeljo, dne 26. prosinca 1908 ob 4. uri popoldne v društveni sobi g. Forteja na Vodi. Spored: 1. Odborovo poročilo, 2. blagajnikovo poročilo, 3. volitev in 4. raznoterosti. **Odbor.**

(Lažnjivim in obrekovalnim listom bodi obenem povedano, da društvo ne bo razpadlo kakor nekateri želijo.)

— **Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo** ima svoj občni zbor dne 2. februarja t. l. ob 1. uri popoldan v Šmarji pri Jelšah. Dnevni red: 1. Dopisi. 2. Zapisnik. 3. Poročilo tajnika in blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Referat. Na delo med ljudstvo. 6. Volitev odseka za izvenšolsko delovanje. 7. Slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi vljudno odbor.

— **Kmetško bralno društvo v Hajdini** priredi v nedeljo, dne 9. svečana popoldne ob 3. uri v Graharjevi gostilni letno zborovanje. Dnevi red: Pozdrav predsednika itd., slavnostni govor, volitev odbora, srečolov in prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **„Murski Sokol“** v Ljutomeru je izvolil pri občnem zboru dne 12. januarja 1908 sledeči odbor: Starosta: Dr. Karol Chloupek. Podstarosta: Joško Rajh. Načelnik: Franjo Stanjko. Odorniki: Anton Misja, dr. Karol Grossmann, Janko Karba, Ivan Tomažič, Fran Sagaj, Matija Seršen. Namestniki: Fran Schneider, Matija Lipša, Janko Horvat.

Šolstvo.

— **Avstrijske javne srednje šole leta 1907.** Statistični oddelek c. kr. naučnega ministerstva je pred kratkim dokončal svoje račune za leto 1907. Po uradnih podatkih poročamo:

Število gimnazij je bilo na Nižje Avstrijskem 35, na Gornje Avstrijskem 8, v Solnograškem 2, na Štajerskem 9, na Koroškem 3, na Kranjskem 6, na Primorskem 7, v Tirolih 12, na Češkem 67, na Moravskem 30, v Šleziji 7, v Galiciji 55, v Bukovini 8 in v Dalmaciji 5. Skupaj je bilo gimnazij 254.

Filip Neusteinove

sladke čistilne kroglice (Neusteinove Elizabetine kroglice).

Te kroglice nimajo v sebi nobene škodljive tvarine in so v vsakem oziru boljše ko vsi enaki preparati. Z največjim uspehom se rabijo pri boleznih v trebuhu, čistijo kri, niso nobeno zdravilo, pa boljše in čisto neškodljive, da se lahko rabijo pri 15 7-2

zapretju

v črevesih, gotovem viru največ bolezni. Ker so sladke, jih imaje radi zlasti otroci. Skatlja s 15 kroglicami stane 50 vinarjev; zavitek z 8 skatljami, s 120 kroglicami stane samo 2 K; kdor pošlje znesek 2-45 K naprej dobi še povzru zastoj zavitek z 8 skatljami.

Pred ponarejanjem svarimo! Zahtevajte Filip Neusteinove čistilne kroglice, ki so samo tedaj prave, ako nosi vsaka skatlja in navodilo našo protokolirano varstveno znamko v črno-rdečem tisku „Heil Leopold“ in podpis Filip Neustein, lekarna. Naši po trgovskem sodišču zavarovani zavitki morajo nositi našo trdko.

Filip Neusteinova lekarna „k svetemu Leopoldu“
Dunaj I. Plankengasse 6. Zaloga v Celju: Lekarna Rauscher.

Od teh je bilo 19 spodnjih gimnazij, 3 realne gimnazije, 218 višjih gimnazij, 13 realnih višjih gimnazij in 1 višja realna gimnazija.

Te zavode so vzdrževali: država 193, dežele 11, mesta 8, škofje 7, nemški redi 15, zakladi (fondi) 4 in privatniki 16 gimnazij.

Po učnem jeziku je bilo 126 nemških, 52 čeških, 49 poljskih, 6 italijanskih, 6 maloruskih, 5 srbohrvaških in 13 utrakvističnih **slovenski nobeden!**

Real je bilo na Nižje Avstrijskem 21, v Gornji Avstriji, na Kranjskem in v Dalmaciji po 2, v Solnograškem, na Koroškem in v Bukovini po 1, na Štajerskem 7, na Primorskem 5, na Tirolskem 5, na Češkem 42, na Moravskem 33, v Sleziji 4, v Galiciji 11. Skupaj je bilo realk 137.

Država je vzdrževala 100, dežele 30, mesta 4, meniški red 1, zakladi 1 in privatniki 1 realke.

Po učnem jeziku je bilo realk 77 nemških, 43 čeških, 11 poljskih, 4 laške, 1 srbohrvaška, 1 utrakvistična **slovenska nobena!**

Avstrijske gimnazije so štele v minulem šolskem letu 89.432 učencev in učenk, realke pa 45.944.

50 do 60 tisoč

dobro žgane 66 3-1

zidne opeke

se proda pri

N. Zanier v Št. Pavlu pri Preboldu
kjer se tudi cena izve.

V blagovoljno znanje.

Naznanjamo častitemu celjskemu občinstvu, da se je odprla

zaloga premoga

na Cerkevem trgu št. I. v Celju.

Meterski stot stane domu postavljen K 2'90. — Domu se dovaža od 50 kilogramov naprej. Čali vozi pri zanesljivem dostavljanju so znatno cenejši. — Naročuje se v prostorih

60 **Cerkveni trg št. I.** 3-3

POZOR!

Naprodaj so pravi **lovski psi** pri g. Ant. Dreščiku, gostilničarju pri Novem kloštru, pošta Sv. Peter v Savinski dolini. Kdor želi kupiti, naj se v kratkem oglasi, dokler jih je še kaj v zalogi.

64 4-2

Anton Dreščik.

Sprejme se takoj

trgovski učenec

iz dobre hiše in dobrimi šolskimi spričevali, zmožen nemškega in slovenskega pri Josipu Klinger-ju, trgovina z mešaním blagom

51 v Slovenjgradu. 3-3

Vabilo

65 1

občni zbor

„Kmečke hranilnice in posojilnice v Št. Jurju ob južni žel.“

ki se bode vršil

v četrtek, dne 30 januarja, ob 9. uri dopoldne v zadržni pisarni pri g. Černovšku

po sledečem vsporodu:

1. Poročilo načelstva. — 2. Čitanje reviz. zapisnika. — 3. Odobrenje računskega zaključka. — 4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Narodna dolžnost vsakega Slovenca je zahajati k sledečim trgovcem, obrtnikom, gostilničarjem in denarnim zavodom!

Brežice:

Trgovina z mešaním blagom:
Boecio Josip, Uršič in Lipej.

Bizeljsko:

Trgovina z mešaním blagom in vinom:
Frece Martin.

Celje:

Trgovine z manufakturnim blagom:
R. Stermecki, Karol Vanič.

Trgovina s papirjem: Zvezna trgovina.

Trgovine s specerijskim blagom:
Kolenc Anton, Pečnik Franc.

Trgovina z mešaním blagom:
Franjo Karlovšek.

Trgovina s steklom: Strupi Franc.

Trgovina z urami in zlatino:
Salmič Rafael.

Trgovina z žganjem: Diehl Robert.

Brivnice: Anderwald Rud., Kapus Ivan.

Čevljarski mojster: Kolšek Martin.

Fotograf: Pick Viljem.

Gostilne: „Skalna klet“, „Stadt Graz“.

„Narodni dom“, Josip Sevcnikar, Lava pri Celju.

Ključavničar: Rebek Ivan.

Knjigoveznica: Zvezna knjigoveznica.

Krojaški mojstri: Zabukošek, Josip, Hočevar Josip.

Mesarija: Stelcer Josip.

Modistinja: Pick Matilda.

Pekartja: Vošnjak Franc.

Slikar: Bevc Viktor.

Stavbeni podjetnik: Kukovec Vinko.

Tiskarna: Zvezna tiskarna.

Denarni zavodi: Južnoštajerska hranilnica in celjska Posojilnica v Narodnem domu, Zadržna Zveza v Celju, Lastni dom v Gaberju pri Celju.

I. češka zavarovalna družba:

Alojzij Terček, zastopnik.

Zavarovalna banka: „Slavija“,

Ivan Likar, zastopnik.

Gor. Radgona:

Denarni zavodi: Posojilnica v Gornji Radgoni.

Ivanjkovci:

Trgovina z mešaním blagom:
Petovar Lovro.

Prijave sprejme „Slovensko trg. društvo v Celju“.

Kozje:

Umetni mlin in žaga: Maček Anton.

Mislinje:

Trgovina z mešaním blagom:
Šalekar Martin.

Gostilna in lesna trgovina:
Iršič Konrad.

Mozirje:

Izdelovatelj soda vode: Miklavc Anton.

Trgovina z mešaním blagom:
Pévec Rudolf.

Hotel Ilirija in urarstvo:
Zdravko Vasle.

Ruše:

Sedlar in tapetnik:
Svobodin Povoden.

Slovenjgradec:

Trgovina z mešaním blagom:
Druškovič in Valenčak.

Sv. Frančišek (Ksaveri):

Trgovina z mešaním blagom:
Sem Jakob.

Šmarje pri Jelšah:

Trgovina z mešaním blagom:
Štupica Anton, Löschnigg Janez.

Denarni zavod:
Hranilnica in posojilnica v Šmarji.

Gostilna: Habjan Ivan.

Sv. Jurij ob juž. žel.

Koncesionirani izdelovatelj mlinov:
Josip Čretnik.

Trbovlje:

Izdelovatelj harmonik in mizar:
Mervar Anton.

Krojač: Pinterič Niko.

Vransko:

Trgovina z mešaním blagom:
Oset Franc.

Zdole:

Trgovina z mešaním blagom:
Ivan Černoga.

Zibika, pošta Šmarje:

Trgovina z mešaním blagom in gostilna: Založnik Ivan.

Žene!

ako Vam zaostaja kri,
Vas ozdravi P. Ziervaa,
Kalk pri Kölnu št. 285.

Gospa G. v M. piše:

„Vaše sredstvo je naglo pomagalo“. Prosi se, da priložite znamko za odgovor. 8 6-8

Suhe gobe, brusnice, maline, želod, jabolke, hruške, fižol, sploh vse deželne pridelke kupi

Anton Kolenc,

trgovec v Celju

Narodni dom in graška cesta.

Prednosti

17 6-4

„Talanda Ceylon čaja“

„Santa Elena“ Jamaica ruma:

fin okus,
nežen aroma,
izvrstna kakovost.

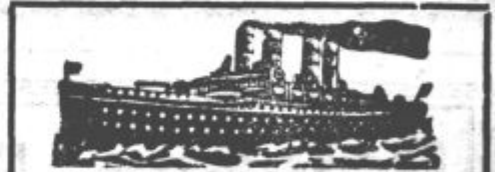

Edina slovenska puškarska tvrdka

Ludvik Borovnik

v Borovljah na Koroškem.

Najboljša delavnica za temeljito popravilo lovskih pušk, za izdelovanje novih vložnih oev za kroglice in drobni svinec, za nasa-
janje novih kopit. Dela po najnižjih cenah! Kdor si želi nabaviti novo, zanesljivo in ceno
puško, naj zahteva najnovejši slovenski
cenik, kateri se brezplačno doopoiše. 9-4
Velika zaloga raznovrstnih revolverjev od 7 K naprej.

Kunard Line

TRST-NEW-JORK

je najpripravnější, najcenejša in
najboljša pot iz LJUBLJANE v
Sverno Ameriko, ker ted ni dolge-
trajne mučne vožnje po raznih žele-
znicah, nobenega presedovanja
ne prenočevanja in sploh nobenih
postranskih stroškov mej potje.
Parniki soprostorni, varni, zračni in
anažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in
postrežba najboljše. Pojasnila daje
in karte prodaja glavni zastopnik
Andrej Odiassek, Ljubljana
Stonilova ulica št. 25, poleg cerkve Sv. Jurja.

Odhodi parnikov iz Fiume: Caronia, torek 28. jan. 1908. Carmania, sobota 8. febr. 1908. Iz Trsta Slavonija, sreda 12. febr. 1908. Iz Liverpoola: Lusitania, (največji in najljepši parnik sveta) 25./1., 7./3., 4./4., 25./4. in 16./5. 1908. Mauretania iz Liverpoola 22./2., 21./3., 11./4., 2./5. in 23./5.

Generalna agentura

vezpeditijo potnikov v vse kraje z najboljšimi in najhitrejšimi parniki na svetu, čez
Basel, Pariz, Havre
v Now-York.
Prevoz po morju samo
do 7 dni. — Vsa nadaljna pojasnila, kakor tudi slike notranjosti parnikov, dajemo takoj in brezplačno.
— Pišite samo na:

12 44-4

Amerikan. transportno društvo

(Predsednik: Frank Zotti, New-York.) 4. Solothurnerstrasse, Basel, Švica.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

Na drobno in debelo!

5 10-4

Na drobno in debelo!

Ivan Ravnika, Celje

trgovina s špecerijskim blagom, barvami, deželnimi pridelki in vinom.

Priporočam svojo dobro založeno zalogo k božiču vse vrste južnega sadja in sardin, posterv v olju, slanikov, rusov in polenovke, direktno importiranega najfinejšega ruskega in kitajskega čaja, Jamaica ruma, kouvaka, vseh vrst zdravilnega vina. Za zimo posebno še priporočam salonski petrolej v vrčkih Kaiserol. Proti kataru znano dobro uplivajoče slatino Emaquelle in Constantinquelle. Častiti duhovščini priporočam sveče za cerkve vseh vrst in velikosti.

Niske cene!

Točna postrežba!

SINGERjevi šivalni stroji

za vse mogoče namene

ne le za obrtne, temveč tudi za vsa družinska šiviljna dela se dobijo le pri nas.

39 - 3

Pazite na to, da se kupuje le v naših trgovinah.

Naše trgovine poznate vse po tej sliki.

SINGER Co. akc. družba za izdelovanje šivalnih strojev, CELJE, Kolodvorska ul. 8. Podružnice v vseh večjih mestih.

POZOR! Vsi drugi šivalni stroji pod imenom Singer, po drugih trgovinah so sestavljeni po našem starejšem sistemu, kateri pa daleč zaostaja za našimi novjšimi sistemi družinskih šiv. strojev v konstrukciji zdatnosti in vzdržljivosti.

Neveste

in ženini kupijo najbolje in najceneje v
Trgovski hiši
R. STERMECKI, CELJE.

16 47-4

Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

Je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke
VINCENC KVEDER žalec v Savinski dolini, Stajersko.

13 130-9

Nova vinska postava

v obliki plakata dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

Galošne,

prave ruske, s znamko „ZVEZDA“
PROVODNIK priporoča

P. Kostič v Celju.

Karol Vanič ✱ Celje ✱ Narodni dom

Velika trgovina manufakturnega blaga. :: Zaloga modnega in črnega sukna, svile in perila.

Velika izber najnovejšega blaga za ženine in neveste. Špecialiteta „Lilijsko platno“. Najnižje cene.

54 3